

„Omul deplin al culturii române” cum l-a numit Constantin Noica (Crina Palas - Interviu în revista Vatra, 2008), Mihai Eminescu a învățat să moară, învățându-ne pe noi să trăim și să iubim România, așa cum a iubit-o el, cu o dragoste fără sfârșit. El a luptat pentru țară cu pana sa, dar și prin fapte ce au dus la moartea sa jertfelnică, pe altarul patriei. Eminescu a subliniat în versuri și în articole din ziare, precum și în manuscrise, unitatea etnică străveche, spirituală, religioasă a poporului român, având o limbă unică, tradiții și obiceiuri identice, port asemănător în spațiile ce le-a populat.

„Nu există nici o deosebire între rasa română din Muntenia, Moldova, din cea mai considerabilă parte a Ardealului și a Țării Ungurești. E absolut aceeași rasă, cu absolut aceleași înclinări și aptitudini”. Eminescu subliniază „Românii nu sunt nicăieri coloniști, venițuri, oamenii nimănui; ci, pretutindenea unde locuiesc, sunt autohtoni, populație mai veche decât toți conlocuitorii lor” (M. Eminescu Opere, vol. X, Ed. Academiei Române). Aducând drept argumente asemănările lingvistice din spațiul românesc, Eminescu a conchis: „O unitate atât de pronunțată a limbei dovedește o unitate de origini etnice” (idem). El a consolidat unitatea lingvistică a românilor, fiind realizatorul limbii poetice românești. Pentru a face unitatea culturală a Românilor, Eminescu și-a propus să facă o vastă operă dramatică care să redea istoria națională.

Nimeni dintre scriitorii vremii nu și-a manifestat ca el respectul și speranța în biserică, recunoscându-i contribuția fundamentală la dezvoltarea culturii și a limbii române, la păstrarea identității și unității poporului român: „Biserica lui Mateiu Basarab și a lui Varlaam, maica spirituală a neamului românesc, care a născut unitatea limbei și unitatea etnică a poporului, ea care domnește puternică dincolo de granițele noastre și e azilul de mântuire națională în țări unde românul nu are stat, ce va deveni ea în mâna tagmei patriotice? Peste tot credințele vechi mor, un materialism brutal le ia locul, cultura secolului, mână-n mână cu sărăcia claselor lucrătoare, amenință toată clădirea măreață a civilizației creștine”. (Mihai Eminescu- Citatepedia. ro)

Poeziile-rugăciuni: Înviere, Rugăciune, Colinde, colinde, Răsai asupra mea...! sunt sublime imnuri vibrând de sacralitate și trăire tulburătoare, de pioșenie în fața Divinității, a Fecioarei Maria, de speranță în ocrotitoarea românilor năpăstuiți: „Crăiasă alegându-te,/ Îngenunchem rugându-te/ Înălță-ne, ne mântuie/ Din valul ce ne bântuie./ Fii scut de întărire/ Și zid de mântuire./ Privirea-ți adorată/ Asupra-ne coboară,/ O, Maică Preacurată/ Și pururea fecioară,/ Marie!” (M. Eminescu - Rugăciune -Opere, vol. I, Ed. Academiei Române) Românii și-au păstrat miraculos unitatea prin limbă și credință. În sufletul românesc al poetului, a înflorit mereu dragostea de neam și țară, mai ales că s-a născut și a trăit în perioada efervescentă după revoluția de la 1848 și în entuziasmul primei mari unirii a românilor din 1859. El a învățat slovele cu un preot care i-a sădit în suflet dragostea de Dumnezeu, de neam. Avându-l ca îndrumător pe profesorul Aron Pumnul, participant la Revoluția de la 1848, în sufletul său au înflorit idealurile naționale.

În biblioteca acestui dascăl a putut citi multe cărți religioase vechi și cărți de istorie, „cronici bătrâne” ce au adâncit sentimentul patriotic. Încă de la 17 ani, Eminescu a închinat cea mai frumoasă odă României, prin versurile căreia transmite un mesaj tinerei generații. El a visat un viitor măreț al țării noastre dragi, România și a scris cu patos Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie: „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,/ Țara mea de glorie, țara mea de dor,/ Brațele nervoase, arme de

tărie,/ La trecutu-ți mare, mare viitor!" (M. Eminescu - Opere, vol. I, Ed Academiei Române)
Mândria de a fi Român, de a aparține a unui „popor mare, românesc”, capabil să-și poate împlini visul „de glorie falnic triumfând” pe care să-l spună lumii întregi „flamuri tricolore”, simbolul nostru național, este exprimată în strofa a doua: „Spună lumii large steaguri tricolore,/ Spună ce-i poporul mare, românesc,/ Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,/ Dulce Românie, asta ți-o doresc!” (M. Eminescu - Opere, vol. I, Ed. Academiei Române).

Poetul dorește ca acest „popor mare, românesc” să fie vegheat de „Îngerul de pace, îngerul iubirii” care să coboare pe sânul vergin al țării, să guste „fericirea raiului ceresc”. Dorința poetului este ca în „dulcea Românie” „tânără mireasă, mamă cu amor” fiii țării să trăiască „numai în frăție” și mereu să fie: „Viața în vecie, glorie, bucurie,/ Arme cu tărie, suflet românesc,/ Vis de vitejie, fală și mândrie,/ Dulce Românie, asta ți-o doresc!” (M. Eminescu - Opere, vol. I, Ed Academiei Române)

Ciprian Porumbescu și Theodor Ștefanelli au adaptat societății Arboroasa/Țara Fagilor din Cernăuți, statutul și regulamentul României June din Viena și ca deviză au luat versurile lui Alecsandri: „Uniți să fim în cugete, uniți în Dumnezeu”, asemănătoare devizei României June: „Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri!”. Sunt versuri din imnul acestei societăți, aparținând lui Andrei Bârsan, pus pe muzică de Ciprian Porumbescu, imn ce cheamă la unirea tuturor românilor. Doina eminesciană a fost interzisă, dar azi este pe buzele tuturor: „De la Nistru pân’ la Tissa,/ Tot Românul plânsu-mi-s-a,/ Că nu mai poate străbate,/ De-atâta străinătate./ Din Hotin și pân’ la Mare,/ Vin muscalii de-a călare,/ De la Mare la Hotin,/ Mereu calea ne-o așină;/ Din Boian la Vatra-Dornii,/ Au umplut omida cornii,/ Și străinul te tot paște,/ De nu te mai poți cunoaște.../ Sus la munte, jos pe vale,/ Și-au făcut dușmanii cale, / Din Satmar pân’ în Săcele,/ Numai vaduri ca acele./ Vai de biet Român săracul!/ Îndărăt tot dă ca racul/ Nici îi merge, nici se-ndeamnă, / Nici îi este toamna, toamnă,/ Nici e vară vara lui/ Și-i străin în țara lui./ De la Turnu-n Dorohoi,/ Curg dușmanii în puhoi/ Și s-așează pe la noi;/ Și, cum vin cu drum de fier,/Toate cântecele pier,/ Zboară paserile toate,/ De neagra străinătate;/ Numai umbra spinului,/ La ușa creștinului./ Își dezbracă țara sânul,/ Codrul - frate cu Românul -/ De secure se tot pleacă/ Și izvoarele îi seacă - /Sărac în țară săracă!” (M. Eminescu - Opere, vol. I, Ed. Academiei Române) Doamna prof. Catinca Agache observă că „Doina trasează harta lirică a spațiului de românită” (revista *Limba română*, nr. 3 - 4, din 2018): „De la Nistru pân’ la Tissa”; „Din Hotin și pân’ la Mare”; „De la Mare la Hotin”; „Din Boian la Vatra-Dornii”; „Din Sătmăr pân’ în Săcele”; „De la Turnu-n Dorohoi”; „Din Boian la Cornu Luncii”; „Din Brașov pân’ la Arad” (într-o variantă).

Aceasta este o proiectare a viitorului care se va împlini odată cu realizarea României Mari - Dacia străveche visată de poet. Mihai Eminescu, împreună cu Ioan Slavici, Miron Pompiliu și alte personalități sunt fondatorii Societății secrete „Carpați”, care ia ființă, în mod simbolic, la 24 ianuarie 1882, la București și are ca scop sprijinirea studenților transilvăneni sosiți în capitală, în realitate având misiunea împlinirii unei mișcări naționale pentru reîntregirea neamului românesc, căci Eminescu îndemna studenții să se întorcă în Ardeal și, sprijiniți de învățători și de preoți să îndemne românii ardeleni să ceară unirea cu România. Ideea împlinirii Daciei Mari a nemulțumit puterile austro-ungare care l-au considerat pe Eminescu un om periculos. Eminescu a înființat această societate secretă „Carpați” prin care dorea să realizeze unirea Ardealului, pământ românesc, cu România.

Este cutremurătoare descrierea făcută de prof. Gheorghe Iscriu în cartea sa Eminescu dacolog, privind fiecare moment al zilei de 28 iunie 1883, când Eminescu a fost mișelește redus la tăcere, scos din viața publică. Să nu mai influențeze mințile altora, i s-a interzis să mai publice ceva toată viața. Eminescu voia să se revină la dacism, la morala creștină a legilor belagine, care puteau aduce la viața morală societatea românească. La 28 iunie, 1883, după ce publicase articolele pentru libertatea presei, a jurnalistului și articolul „Austria și guvernul nostru” („Timpul”, 26 iun. 1883), marele poet și creator de geniu este împins pe tragicul drum al Golgotei, al martirajului, al cărui semnal îl dăduse P. P. Carp cu formula imperativă:

„Mai potoliți-l pe Eminescu!”, care se va încheia prin crucificarea sa. Nu boala, ci „lupta pentru neam, lege și țară” i-a cauzat acest sfârșit tragic. „Glasul său, unic în concertul politicianismului vremii, trebuia să fie stins. Supăra mult adevărul său, al căutătorului de Absolut! Căci pentru el nu exista adevărul de conjunctură al partidelor, ci doar adevărul nației românești pentru care a trăit și pentru care a fost sacrificat, cu tăcuta complicitate a unor personaje malefice”, conchide dramatic dna acad. Zoe Dumitrescu-Buşulenga. Dumneai afirmă: „Eminescu a iubit și a apărat ortodoxia românească” (Zoe Dumitrescu-Buşulenga: Mihai Eminescu) „Eminescu va rămâne creanga de aur ce a dat roade fără de seamăn, chiar în condițiile vitrege ale existenței sale, căci, geniu fiind, nu a avut noroc, dar nu a cunoscut nici moarte și numele său a scăpat de „noaptea uitării” (Ecaterina Chifu - „Emin și Vero”)

Prof. Ecaterina Chifu